

MAAOMAAVALITSUS

EESTI MAAOMAAVALITSUSTE LIIDU HÄALEKANDJA

27. MAI 1933. A.

Nr. 5

ÜHETEISTKÜMNES AASTAKÄIK

Väljaandja: Eesti Maaomavalitsuste Liit.

Toimetaja: F. Wellner

Tellimise hind:		Toimetus ja talitus:	Kuulutuste hind:
Aastas	Kr. 5.—	Tallinnas, Suur Roosikrantsi nr. 12. Tel. 452-72. Posti j. arve nr. 252.	1 lhk. Kr. 20.—, ½ lhk. Kr. 10.—, ¼ lhk. Kr. 5.—, 1/8 lhk. Kr. 2.50, 1/16 lhk. Kr. 1.25.
Pooles aastas	„ 2.50	Jooksvad arved: Eesti Panga Tallinna osak. nr. 609, E. Rahvapangas nr. 991 ja Põllumeeste Keskpangas nr. 728.	Dokumentide kaotamise kuulutused 50 senti dokumendi pealt.
1923 aastak.	„ —.50		
1924—1931. a. à	„ 2.50		

Ilmub üks kord kuus, 12 numbrit aastas.

SISU:

Jooni omavalitsuse korraldusest Norras — Aug. Gustavson	Lhk. 67
Kas majaraamatute sisseseadmine on valdades vajaline — J. Z.	„ 68
Lihtsustatud kirjade registreerimise poole	„ 69
Maavalitsuste kulud 1932/33. a. eelarvete järele	„ 72
Kinnisvaramaksu seaduse muutmise eel	„ 76
Hoolekandeseaduse muutmise eelnõu on väljatöötamisel — K. V.	„ 77
Eesti Maaomavalitsuste Liidu ja omavalitsuste tegevusest	„ 79
Riigikohtu seletusi	„ 79
Küsimusi ja vastuseid	„ 80
Kuulutusi	„ 66

Perekonnaseisu
KANTSELEI MARGID

25- ja 50-sendilised
o n s a a d a

Eesti Maaomavalitsuste Liidu
büroost
hinnaga 10 senti poogen (20 tükki).

Eesti Omavalitsuste Kinnitus A.-S.

„OMA“

Põhi- ja tagavarakapitalid üle
Kr. 520.000.—

toimetab

tule-,

elu-,

rahe-,

koduloomade-,

murdvarguse- ja

klaasikindlustusi.

Edasikindlustuste vastuvõtmine valdade vastastikku kindlustusseltsidelt.

Seltsi osanikkudeks on kõigi maakondade omavalitsused, paljud linna-, alevi- ja valdade omavalitsused.

Seltsil omad majad Tartus ja Viljandis.

Juhatus ja peakontor: Tartus, Riia tn. 41, telef. 3-44 ja 5-62.

Peaagentuurid:

Tallinnas, Väike-Karja tn. 3, telef. 437-59.

Rakveres, Viru Pangas, telef. 109.

Pärnus, Rüütli tn. 29, telef. 2-30.

Agentuurid kõigil pool üle maa.

Maavalitsustele.

Liidu büroos on veel piiratud
arvul järele jäänud ja saadaval

põllupidajate võlgade korraldamise **PLANKETTE.**

(Moratoriumi palve (vorm nr. 1), kokkuleppe otsus (vorm nr. 2), „Riigi Teataja“ kuulutuse teade (vorm nr. 3), kutsed ja aruande vormid (vorm nr. 1, 2 ja 3.)

Eesti Maaomavalitsuste Liit.

Jooni omavalitsuse korraldusest Norras.

Aug. Gustavson.

Eelmärkmeid. Rahvasteliidu 1932. a. aastaraamatu järgi oli 1. I. 31. a. Norras 2.811.000 elanikku, ning pindala — 323.000 km²). (Eestis vastavalt 1.120.000 elanikku ning pindala 47,5 tuhat km²). Umbes 40% elanikkonnast elatuvad põllundusest ning kalandusest (Eestis umbes 60%). Rahva tähtsaimad tuluallikad on laevandus ja kalandus. Elanike arvuga võrreldes on Norra kaubalaevastik maailmas esikohal.

Kohalisel omavalitsusel on Norras väga pikk ajalugu. Juba vanal ajal tulid Norra linnades meessoost kodanikud aegajalt üldkoosolekule kokku, kus linna küsimusi arutati. Täidesaatev võim oli aga kuninga poolt määratud ametnikul. 1837. aastal pandi maksma esimene põhjalik omavalitsuse seadus, millega alus pandi seeaegsele liberaalsemale omavalitsuse korraldusele Euroopas. Seda seadust on aegajalt täiendatud, viimati 1921. a., millisel kujul seadus on praegugi maksev.

Vald ja linn. Vähiuks omavalitsuslikuks ühikuks maal on vald (Herred). Valdu on riigis üldse 861. Valdaga kõrvuti esineb omavalitsuslik ühik — linn (By). Linnu on 43. Neist suurimad Oslo (250.000 el.), Bergen (92.000), Trondhjem (56.000), Stavanger (45.000), Drammen (26.000) ning vähim — Hainmerpest (3.300 el.). Peale nende 43. linna on veel 24 n. n. laadimiskohta ehk sadamat (Ladesteder), millistel on veidi vähemad omavalitsuslikud õigused kui linnal.

Igal vallal ja linnal on nõukogu ehk volikogu (Herredstyre või Bystyre), mis valitakse 3. aasta peale. Valimiseõigus on igal täisõiguslikul kodanikul, 23. eluaastast alates, kes on elanud vastavas piirkonnas vähemalt 2 aastat. Nõukogu liigete arv on kõikuv (oleneb valijate arvust), vallas 12—60-ni ning linnas 20—84-ni.

Nõukogu valib enda seast esimehe (Ordfører) linnas — 1. ning vallas 3. aastaks, kes on vähemates valdades ise administratiivfunktsioonide täitjad. Suuremates valdades valib nõukogu talle abiks alalise sekretäri, tegelikult töötajaks.

Linnades nõukogu valib ka linnapea (Borgermaster) — kelle volitus on täht-

ajata, harilikult eluaegne. Nii valla kui ka linna nõukogud valivad enda seast täidesaateva komitee (Formandskap), mis koosneb ¼. nõukogu arvust. Kuna nõukogu harva koos käib ning olulisemaid küsimusi otsustab, siis on täidesaatev komitee see, mis sagedamini koosolekuid peab ja nõukogu otsuste teostamise järgi valvab ning vähemaid küsimusi otsustab.

Üldiselt on valla- ja linnaomavalitsusel võrdlemisi suured võimupiirid ja autonoomia kohalike küsimuste otsustamisel. Nii ühe kui teise tegevust jälgib maavanem. Linnades on veevarustus, elekter, tramm, omnibused ning sagedasti ka kinod kommunaaletevõtted.

Maakond. Riik on jaotatud 18. maakonda (Fylke). Neist perekaim — 235.000 ning vähim 53.600 elanikuga. Maakonna nõukogu (Fylkesting) koosneb valla nõukogu esimeestest. Nõukogu käib koos vaid kord või paar aastas. Tema kompetentsi kuuluvad küsimused politsei, vaimuhaiglate, peateede, kooli ning 1929. a. seaduse alusel ka põllunduse alal. Maakonna ettevõtteist on nimetamiseväärsem elektrijõujaamad (elektri kasutamine on Norras väga levinenud). Maakonna tegelik administratiivjuht on keskvalitsuse poolt määratud maavanem (Fylkesmand). Tema on maakonna nõukogu otsuste teostaja kuid samal ajal ka keskvalitsuse esindaja kohtadel. Tema ülesanne on jälgida ka valdade ja vähemate linnade nõukogude otsuste seadusepärastuse järgi. Selleks kuuluvad kõik tehtud otsused maavanema kinnitamisele.

Maavanemal puudub hääleõigus maakonna nõukogu koosolekul.

Omavalitsuse tulud. Tulu- ja kapitalimaksud moodustavad omavalitsuse peatulu. Ärid ja ettevõtted maksustatakse seal, kus asub peajuhatus, väljaarvatud kinnisvarad ning krundid, mis kuuluvad maksustamisele nende asukoha järgi. Omavalitsuse kasuks minev tulumaks võib normaalselt tõusta 12%-ni, kuid erijuhustel võib rahaministerium lubada ka kõrgemat tulumaksu. Maksude liike on nagu meilgi väga palju (patendimaksud, litsentsid, kinomaksud, koeramaksud jne.).

Kui kohaline omavalitsus kavatseb teha laenu, mille suurus on üle 25% eelar-

ves ettenähtud tulust maksudest, või kui laenu tähtaeg on üle 6 aasta, siis on vaja selleks keskvalitsuse nõustumist.

Kui omavalitsus ei suuda täita rahalisi kohustisi (jäab pankrotti), siis võib keskvalitsus määrata administraatorid omavalitsuse asjade ajamiseks, kuni kohustised on täidetud. 1930. a. kasutati seda õigust 20. omavalitsuse juures.

H a r i d u s, tervishoid ja teed. Rahva tervise eest hoolitsemiseks on riik jaotatud 377. piirkonda. Linnad moodustavad omaette vastava piirkonna, kuna maal koosneb see piirkond ühest või rohkem vallast. Igas piirkonnas on oma tervishoiuarst ja tervishoiunõukogu, mille esimees on piirkonna tervishoiu arst. Nõukogu valitakse omavalitsuse volikogude poolt. Vähemalt üks nõukogu liige peab olema naisterahvas. Tervishoiu nõukogu ülesanne on hoolitseda vastava piirkonna sanitaarolude eest, ning tal on vastavate juhtnõrde ning määruste avaldamise õigus.

Maakonnal on maakonna arst (Fylkeslaeger), kes kontrollib ja juhib piirkonna arsti ning tervishoiu nõukogude tegevust. Linnadel ning maakondadel on oma haiglad, kuna vaimuhaigete eest hoolitsemine kuulub peamiselt riigile.

Tervishoiu arstide palgad ning muud vastavad kulud kannab kohalik omavalitsus.

Alghariduse korraldamiseks on riik jaotatud 740. koolipiirkonnaks, millest 63. on linnad. Koolisüsteem on üleriiklik ning kulud kannab keskvalitsus. Koolielu juhtimiseks on igas koolipiirkonnas oma koolivalitsus (Skolestyre), mille valivad, peale *ex officio* liigete, kohalised omavalitsused.

Osa keskkooles on omavalitsuste omi, kuna suurem osa ka neist kuuluvad riigile.

Pea- ehk magistraalteed ehitatakse ning hoitakse korras riigi, kohalised aga omavalitsuste poolt, riigi rahalisel toetusel*).

Kas majaraamatute sisseseadmine on valdades vajaline?

Selle pealkirja all kirjutab „vallasekretär“ „Maaomavalitsuses“ nr. 4 kaunis pika artikli, milles jõuab otsusele, et majaraamatute sisseseadmine olla otstarbetu ja et see toob enesega kaasa palju asjatut tööd sekretäridele.

Põhistades omi väiteid, autor seletab, et vanastki ei olnud maal inimeste registreerimine korras ja kohati võimata, kus ühe — paari päeva elanikud kraavitööliised, samuti metsatöölised ei olnud registreeritud. Nüüd aga *politseiametnikkude isikliku* kontrolli kaudu on leitud parem kord! Meie arvates ei tohiks ükski korraarmastaja inimene nii rääkida, eriti vallasekretär, kellel alati vaja on täpseid andmeid vallaelanikkude kohta.

Ei ole sugugi raske ettekujutada sarnast seisukorda, kui puudub vallaelanikkude registreerimine. Millega näit. „vallasekretär“ täidab Hoolekande seaduse § 19-ga tema peale pandud kohustust hoolekandevaluste isikute *alalise elukoha* kindlakstegemist? Siin ei saa aidata teda ta-

lupidajate poolt 15. dets. antud tema talus elavate isikute nimekirja, mis antakse 31. detsembriks. Juba 2-nädaline vaheaeg ongi liig pikk, et seda nimekirja pidada usaldusväärseks dokumendiks, sest abisaaja alalisest elukohast *enne abitarvitamise* momenti oleneb ju antud abiandmise kohustus. Sellele tõenduseks on paljud tülikad protsessid nii linna- ja maakui ka valdade omavahel. On ju ka päris selge, et ka politseiliste ülesannete täitmine nõuab vallavalitsuselt ülevaadet valla elanikkonnast. On ju praegu paljudes vallavalitsustes eraviisiline kodanikkude registreerimine sisseseatud, sest kohtu poolt tagaotsitavate ja politseilise valve alla antud isikute kohta kontrolli pidamine ei olegi teisiti teostatav.

Üleriiklikule otsimisele kuulub isikuid ju väga mitmesugusil põhjusil, nagu kuritegude, maksuvõlgade ja kaitseseisukorast väljasaadetute kontrolli pärast.

Nagu arvustik näitab, seisab meil keskmiselt ligi 15.000 isikut tagaotsita-

*) Allikad: Harris, Local Government in many Lands — 1933.
The League of Nations Year-book 1931/32.
Encyclopaedia Britannica.
The Norway Year-book 1931.

vate nimekirjas ja kui neist maal kusagil jälge järele ei jää, siis on see ju loomuvastane nähtus, ja vallavalitsused ei saa abistada kohtu- ja administratiivvõime. Kas vallakonstaabel on büroo, kellelt vallavalitsus andmeid saab eriti tagaotsitavate isikute kohta? Ja lõpuks, kui tuleme selle juurde, missugune on siis see „suur“ töö sekretärile vallaelanikkude registrit pidades? Vallad väikese arvu elanikkudega ei või üldse kõne alla tulla, sest seal on see töö naeruväärt väike. Jääks järele suured vallad ja aleviteäärsed vallad, kus ehk liikuvat elementi rohkem, aga seal on ka äratundmisele jõutud, et ilma registreerimiseta läbi ei saa ja see on sekretärile eriti kasulik, kus iga üksiku isiku kohta järelepärimiste peale ta otseteed, oma registri lahti lüües, võib ammutada soovitud andmeid ja enam ei tarvitse vallakäskjala või mõne teise ametniku ehk konstaabli kaudu juurdlust ja järelepärimisi toimida ega ebatäpsete andmetega opereerida.

Kartus, et talupidajad viidavad oma aega vallamajas käimisega tema talus elavate isikute sisse ja välja registreerimisel, on päris alusetu, sest ei ole ju igas talus neid rändajaid lindusi olemas. Mis puutub hooaja töolistesse, nagu kraavi- ja metsatöölised, siis on ka siin ettevõtjal sama kohus nimekiri vallavalitsustele saata ja nende nimekirjade põhjal ilma vallavalitsuse registrisse kandmata võib korraldada sarnaste mõnepäevaste rändurite üle arvepidamist.

Oleme ju katsetanud mitmel alal, nagu vallavalitsuste raamatupidamise lihtsustamise, registreerimissuunduse kaotamise alal jne., kuid tagajärjeks on minimaalsed ehk koguni vastupidi — töö kergenduse asemel on alati töökoorem suurenenud valdades. Iga tubli sekretäri kohus oleks hoolitseda, et vähemalt vallaelanikkude registreerimine korras oleks, sest see aitab omakorda maksumaksjate nimekirjade koostamisele ja paljude teiste küsimuste lahendamisele kaasa.

J. Z.

Lihtsustatud kirjade registreerimise poole.

Vallavalitsustes kirjade registreerimise lihtsustamise küsimus on juba kauemat aega kõne all olnud. Praegu maksev kord kirjade registreerimise alal vallavalitsustes on tundunud vallaomavalitsustegelaste küllaltki tülikas ja aegaviitev. Sellepärast on nõutud mitmelt poolt korduvalt valdades lauajuhendite kaotamist, kuna on leitud, et iga viimase kui kirja registreerimine lauajuhendis on täiesti üleaarne ja asjata. Eriti aga nende kirjade suhtes tundub see täiesti ülearusena, milliste täitmiseks peetakse erinimestikud või eriraamatud. Selliste kirjade liiki kuuluvad näiteks kõik maksuõuded, kaitsevaelaste registreerimine, hobusepasside ja isikutunnistuste väljaandmise puutuvad kirjavahetused, väljavõtted ja õiendused, aruanded ja protokollide ärakirjad, millede algkirjad või teisendid jäävad alale, kuulutused, teadaanded, juhatuses saadud ringkirjad ja muud sellised saadud kirjad, mis jäävad alale ja ei vaja vastamist ega tekitata kirjavahetust.

Kohtu- ja siseministeriumi poolt oli lubatud 1931./32. ja 1932./33. eelarve aastal, vastavate maavalitsuste ettepanekutel, pidada üksikutes valdades lihtsustatud kirjade registreerimist. Nii oli katseliselt uus kirjade registreerimise viis maksmas

Viljandimaal 4 vallas alates 1. aprillist 1931. a. Viru maavalitsuses pandi uus kord maksma kolmes vallas alates 1. maist 1931. a., milline laiendati järgneval aastal kõigi vallavalitsuste peale. Samuti oli lihtsustatud kord maksmas mõnes Harjumaal vallas.

Tagajärjed, mis saadi uue registreerimise korraga, olid täiesti rahuldavad. Nii maavalitsuste kui vallavalitsuste ringides leiti, et uus kord on otstarbekohane ja täidab tema peale pandud lootusi täiel määral.

Möödunud aasta lõpul Saaremaa valla sekretäride seltsi koosolekul tõsteti üles küsimus vallavalitsustes lauajuhendite täielise ärakaotamise kohta ning peeti see üldiselt otstarbekohaseks ja pöörduti Maamavalitsuste Liidu poole asja selgitamiseks ja läbiviimiseks.

Liidu poolt kaaluti küsimust ning pöörduti järelepärimisega kõikide maavalitsuste poole, kuidas suhtuvad maavalitsused küsimusse ja milliseid tagajärgi on annud katsed üksikutes vallavalitsustes lihtsustatud kirjade registreerimise alal. Peaaegu eranditult kõik maavalitsused ei pooldanud lauajuhendite täielist kaotamist, kuid suurem osa soovitas aga kirjade registreerimise alal läbi viia lihtsustamist.

Asudes erapooletule pinnale küsimuse käsitamisel peabki tähendama, et kirjade registreerimise täielist ärakaotamist vallavalitsustes ei saa pooldada. Sellises avalikõiguslikus asutises, nagu seda on vallavalitsus, peab olema tõestatud nii kirjade saamine kui ka saatmine. Küll aga ei ole tarvidust sellise kirjade registreerimise korra järele, nagu see sünnib praegu — lauajuhendite pidamise näol, kuhu sisse tuleb kanda viimane kui kirjavahetus.

Nüüd on aga Kohtu- ja siseministeeriumi poolt laiali saadetud kõigile maavalitsustele juhatuskiri kirjade registreerimiseks uue korra järele ühes vastavate vormide ja eeskujudega. See juhatuskirjas märgitud uus lihtsustatud kirjade registreerimise kord sisaldab õieti sama, mis oli maksev katsena viimastel aastatel üksikutes valdades.

Kohtu- ja siseministeerium soovib omalt poolt võimaldada maavalitsustel vallavalitsustele katsetada uue viisiga ja kui uus kirjade registreerimise viis leiab heakskiitmist ka teiste maa- ja vallavalitsuste poolt, siis tahab Kohtu- ja siseministeerium uue korra teha kohustavaks kõigile vallavalitsustele üle riigi alates 1934./35. eelarveaastast.

Võib kindlasti loota, et uus kord on täiesti vastuvõetav kõigile maa- ja vallavalitsustele ning, et see tunduvalt aitab kaasa omavalitsuste töö ja asjaajamise lihtsustamisele. Sellega hoiaksid omavalitsused kokku töö- ja ajakulu. Ning praegusel raskel ajajärgul, kus omavalitsuste töäjõud kokkuhõnu huvides on äärmiselt kokkusurutud, aitab iga vähem kui samm töö lihtsustamise suunas ka aja, tööülekoormatise vähenemisele ja töö produktiivsuse tõstmisele. Asja tähtsuse ja vallavalitsustele kättesaadavuse huvides toome siinkohal ära Kohtu- ja siseministeeriumi juhatusringkirja kirjade registreerimiseks vallavalitsustes.

Juhatuskiri

kirjade registreerimiseks
vallavalitsustes.

1.

Iga kirja saamine ja saatmine vallavalitsuses peab olema tõestatud. Selleks registreeritakse iga sissetulev ja väljaminev kiri vallavalitsuse vastavates registratuurraamatutes.

2.

Kirjade saamine ja saatmine registreeritakse registratuurraamatutes ainult ni-

meliselt (ilma sisukirjelduseta). Kirjade sisu ja käiku näitab vastava liigi kirja kaust (kirjakogu) kuhu kiri sisult kuulub. Selleks määratakse kirjade registreerimisel igale kirjale kausta number, kuhu see oma sisu järgi kuulub ja kuhu ta täitmise järgi paigutatakse. Ühes ja samas asjas tekkinud kirjavahetus määratakse ja märgitakse alati algul selleks määratud kausta ja koondatakse ühtekokku kuni lõpuliku täitmiseni ja kausta paigutamiseni.

Kirjade kausta määramisel ja paigutamisel tuleb pidada täpselt kinni kindlaksmääratud kaustade jaotusest. Kaustade nimekirja võib tarviduse järgi täiendada.

3.

Registratuurraamatutena peetakse:

A. Sissetulnud kirjade register — lahtritega: 1) järje number, 2) kirja saamise aeg, 3) saadud kirja number või kuupäev, 4) kellelt kiri saadud, 5) kausta number, 6) posti- või kanderamaatu number, ja 7) märkused (tööjaotuse puhul sekretäri või tema abi allkiri kirjade saamise tõestuseks).

B. Posti-ramat — lahtritega: 1) kirjade saatmise aeg, 2) väljaläinud kirja järje number, 3) kausta number, 4) kellele kiri läinud, 5) sissetulnud kirjade registri number (kirjade kohta, mis täidetult tagasi saadetakse ja millest ei jäeta ärakirja kausta), 6) saadetiste arv, 7) postimaks iga üksiku saadetise kohta ja 8) postimaksu summa, postiametniku allkiri ja postiasutise tempel.

C. Kohaliste kirjade ramat — lahtritega: 1) kuupäev, 2) järje number, 3) kausta number, 4) kellele kiri läinud ja tarvilisel korral lühidalt sisunimetuse, 5) saadetiste arv ja 6) vastuvõtja allkiri.

4.

Sissetulnud kirjade avamisel märgib vallasekretär, tema äraolekul aga sekretäri abi või kantseleiametnik igale üksikule kirjale selle pealkirja juures kirja saamise aja (päeva, kuu ja aasta) või teeb sellekohase jäljendi vastava templiga, ning määrab ja märgib kirjale ka kausta (kirjakogu) numbri, kuhu kiri (kirjavahetus) oma sisult kuulub ja täidetult paigutatakse.

Märkus: Kausta numbreid ei määrata ega märgita kohtukutsetele, kuulutuste saatekirjadele jne., vahekirjadele, milliste täitmisel ja tagasisaatmisel ei peeta tarvilikuks jätta vahekirjast ärakirja kausta.

5.

Iga sissetulnud kiri registreeritakse sissetulnud kirjade registris ise omaette järjenumbril all. Kirjade kohta, mis määratud kausta, märgitakse registris ka kausta number, kuna p. 4 märkuses tähen- datud kohtukutsete, kuulutuste, saatekir- jade jne., vahekirjade registreerimisel kriipsutatakse läbi registris lahter „kaus- ta nr.“ ja nende kohta märgitakse hiljem nende tagasisaatmisel või teisele edasiand- misel juure sissetulnud kirjade registris posti või kohaliste kirjade raamatu num- ber, mille all kiri postiga edasisaadetud või kohal väljunud.

Registreeritud kirjadele märgitakse saamise aja juure registri järjenumbril, eraldades selle kausta numbrist põik- või murd-joonega (näit. Nr. 6/135, kus 6 tä- hendab kausta numbrit ja 135 registri järjenumbrit).

Märkus 1: Ühte akti kuuluvad kohtu- kutsed registreeritakse sissetulnud kir- jade registris ühe järjenumbril all, kus- juures lahteris „kellelt kiri saadud“ mä- rgitakse ära kutsete arv ja tähtaeg, näit. Viljandi I jsk. Rahukohtunikult, 5 kut- set, 17. III. 1933. a. Soovikorral võiks märkida ka väljakutsutute nimed, mis juhul ei ole vajadust teha sellist mär- kust ümbrikutel. Saadud kirja numbril- na märgitakse akti number.

Märkus 2: Registreerimata jäävad is- kute või asutiste poolt isiklikult äraan- tavad arved, dokumendid jne., paberid, mis jäävad tõendusdokumentidena asja- toimetuste juure.

6.

Kõigist tähtsamatest kirjadest ja väl- jaantud tunnistustest jäetakse kausta ära- kirjad. Kui tunnistused antakse raama- tute põhjal ja vallavalitsus tarvilikuks ei pea ära kirja jätta, märgitakse adressaadi nimetuse juure tunnistuse sisu kokkuvõe- tult ja näidatakse ära raamat, mille põh- jal tunnistus antud. Kui jäetakse järgi ära kiri, peal- või kaas kirjast, tuleb sellele kokkuvõtlikult ning arusaadavalt peale märkida selle kirjavahetuse sisu, mille juure ta kuulub või mis asjas kirjavahetus oli. Pikemat aega kestvate kirjavahetus- te jaoks tuleb koostada sellekohane regist- reerimise leht, millest nähtuks, mis ajal kirjavahetus tekkinud, kellelt kiri algul saadud või kellele saadetud ja edasi kro- noloogilises järjekorras kirja käik, s. o. kellele kirjavahetus saadetud, kellelt tagasi saadud jne. ja milliste numbrite all regist- reeritud kirjavahetuse saamine ja saatmi- ne. See registreerimise leht tuleb hoida alal vastavas kaustas või täitmisel olevate

kirjavahetuste juures kuni kirjavahetuse lõpulikult täitmiseni, edasiandmiseni või kausta paigutamiseni.

7.

Väljuvad kirjad koondatakse ühes nen- dest mahajäävate ära kirjadega jne., pabe- ritega eriliste pappkaante vahele, regist- reeritakse ja antakse number — posti- kaudu väljuvatele kirjadele postiraama- tust ja kohalistele kirjadele kohaliste kir- jade raamatust.

Märkus 1. Kirjad registreeritakse peale nende tarvilises korras allakirjutamist ja enne ümbrikutesse panemist.

Märkus 2. Kohaliste kirjade raamat võib jääda ära neis vallavalitsustes, kus posti agentuur asub vallamajas.

Märkus 3. Kohaliste kirjade number eraldatakse postiraamatu numbrist tä- hega „K“, näit. Nr. 40-K.

8.

Postikaudu väljuvad kirjad kantakse postiraamatusse iga kiri omaette järje- numbril all. Väljuvale kirjale antud num- ber märgitakse kohe ka selle mahajäävale ära kirjale, kirjavahetusele või kirjavahe- tuse lehele. Ühele ja samale asutisele või isikule adresseeritud kirjad sorteeritakse võimalust mööda enne registreerimist omaette järjekorda, paigutatakse peale registreerimist ühte ümbrikku ja väljas- tatakse ühe saadetisena. Juhul kui asuti- sele või isikule, kelle nimele kirju juba reg- istreeritud, tuleb neid veel juurde, siis märgitakse adressaadi nimetuse juures eelpool registreeritud kirja number, kriip- sutatakse lahterid „saadetiste arv“ ja „postimaks“ läbi ja paigutatakse kiri ise koos eelpool registreeritud kirjade ühte ümbrikku.

Märkus: Kirjade kohta, mis täidetult ta- gasi saadetakse ja millest ei jäeta ära- kirja kausta, märgitakse postiraamatu vastavas lahteris registri järjenumbrid, mille all need on registreeritud sissetul- nud kirjade registris.

9.

Kohaliste kirjade kandraamatus reg- istreeritakse kõik kohalistele ametnikku- dele ja asutistele saadetud kirjad, samuti ka kohapealt adressaatidele väljaantavad kirjad, tunnistused, volikirjad, ära kirjad jne., paberid ja neile antakse järjekorra number kandraamatust. Registreerimise toimeetus sünnib samas korras, kui see sünnib postikaudu väljuvate kirjade juu- res.

Märkus: Registreerimisele ei kuulu val- lavalitsusest väljaantavad tunnistused, passid jne., dokumendid, millised on oma- ette järjekorras nummerdatud ja regist- reeritud vastavas tunnistuste või do- kumentide registreerimise raamatutes.

Maavalitsuste kulud 1

Kulude nimetus	Harju		Järva		Lääne		Petseri		Pärnu	
	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%
Korralised kulud.										
Peatükk I.										
MAAVOLIKOGU.										
1. Sõidu- ja päevarahad	1.600.—	0,33	1.240.—	0,35	2.150.—	0,45	2.200.—	0,76	2.100.—	0,35
2. Maavolikogu protokollide koostamine	40.—	0,01	—	—	—	—	300.—	0,10	60.—	0,01
3. Maavolikogu valimised	1.000.—	0,21	160.—	0,05	—	—	—	—	1.000.—	0,16
Peatükk I kokku	2.640.—	0,55	1.400.—	0,40	2.150.—	0,45	2.500.—	0,86	3.160.—	0,52
Peatükk II.										
MAAVALITSUS.										
1. Palgad	26.772.—	5,56	18.360.—	5,23	21.736.—	4,58	20.280.—	6,97	29.496.—	4,87
2. Teenistusvanuse tasud	618.—	0,13	1.790.—	0,51	—	—	—	—	200.—	0,03
3. Korteriid	—	—	1.200.—	0,35	—	—	—	—	—	—
4. Arstiabi	600.—	0,12	450.—	0,13	300.—	0,06	250.—	0,09	800.—	0,13
5. Perekonna abiraha	100.—	0,02	432.—	0,12	—	—	—	—	—	—
6. Sõidu- ja päevarahad	800.—	0,16	1.678.—	0,48	500.—	0,11	1.350.—	0,46	1.900.—	0,32
7. Lisatööde tasud	1.000.—	0,21	900.—	0,26	250.—	0,05	150.—	0,05	100.—	0,01
8. Muud kulud (kantselei, majapid. jne.	9.400.—	1,95	4.330.—	1,23	4.260.—	0,90	4.770.—	1,64	5.425.—	0,89
Peatükk II kokku	39.290.—	8,15	29.140.—	8,31	27.046.—	5,70	26.800.—	9,21	37.921.—	6,25
Peatükk III.										
SOTSIAAL-ADMINISTRATSIION.										
1. Personaal	720.—	0,15	60.—	0,02	120.—	0,03	—	—	240.—	0,04
2. Vallasekretäride lisatasud	500.—	0,11	500.—	0,14	—	—	—	—	—	—
3. Omaaval. teg. teadm. täiendamine	50.—	0,01	—	—	50.—	0,01	250.—	0,08	2.100.—	0,34
4. Valla- ja aleivialitsuste revideerimine	400.—	0,08	160.—	0,05	350.—	0,07	150.—	0,05	300.—	0,05
5. Tuletõrje	500.—	0,11	500.—	0,14	445.—	0,09	400.—	0,14	900.—	0,15
6. Postijaamad	360.—	0,07	100.—	0,03	—	—	—	—	—	—
7. Öömajad	537.—	0,11	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Maaposti veokorraldamine	—	—	500.—	0,14	—	—	—	—	—	—
9. Vangide söögi ja öömaja kulud	—	—	—	—	200.—	0,05	—	—	—	—
10. Arhiivi korraldamine	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peatükk III kokku	3.067.—	0,64	1.820.—	0,52	1.165.—	0,25	800.—	0,27	3.540.—	0,58
Peatükk IV.										
HARIDUS.										
1. Personaal	4.816.—	1,00	5.322.—	1,52	3.350.—	0,71	2.277.—	0,78	5.502.—	0,91
2. Haridustöö väljaspool kooli	1.700.—	0,36	520.—	0,14	120.—	0,03	550.—	0,19	1.050.—	0,17
3. Toetused	2.600.—	0,54	50.—	0,01	550.—	0,11	2.275.—	0,78	1.900.—	0,32
4. Alg- ja täienduskoolide kulud	1.168.—	0,24	2.230.—	0,64	—	—	—	—	8.227.—	1,36
5. Keskkoolide kulud	9.796.—	2,03	10.000.—	2,85	—	—	—	—	7.845.—	1,29
6. Kutsekoolide kulud	—	—	1.500.—	0,43	22.459.—	4,74	—	—	6.401.—	1,05
7. Kutsevaliku nõuande büroo kulud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peatükk IV kokku	20.080.—	4,17	19.622.—	5,59	26.479.—	5,59	5.102.—	1,75	30.925.—	5,10
Peatükk V.										
TERVISHOID.										
1. Personaal	30.936.—	6,42	7.891.—	2,25	18.402.—	3,88	12.100.—	4,16	18.924.—	3,12
2. Kantselei	650.—	0,13	200.—	0,06	726.—	0,15	—	—	630.—	0,10
3. Suvitus- ja ravitsuskohtade korraldamine	500.—	0,11	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Toetused	6.700.—	1,39	—	—	—	—	100.—	0,03	3.550.—	0,58
5. Haigemajade kulud	—	—	16.667.—	4,75	37.949.—	8,00	24.493.—	8,42	1.319.—	0,22
6. Muud kulud	750.—	0,16	242.—	0,07	1.220.—	0,26	6.236.—	2,14	4.040.—	0,67
Peatükk V kokku	39.536.—	8,21	25.000.—	7,13	58.297.—	12,29	42.929.—	14,75	28.463.—	4,69

2/33. a. eelarvete järele.

Saare		Tartu		Valga		Viljandi		Viru		Võru		Kokku	
Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%
750.—	0,28	2.500.—	0,40	725.—	0,38	2.406.—	0,56	3.100.—	0,52	1.750.—	0,40	20.521.—	0,43
10.—	0,00	60.—	0,01	—	—	80.—	0,02	—	—	120.—	0,03	670.—	0,02
450.—	0,16	500.—	0,08	400.—	0,20	900.—	0,21	400.—	0,06	—	—	4.810.—	0,10
1.210.—	0,44	3.060.—	0,49	1.125.—	0,58	3.386.—	0,79	3.500.—	0,58	1.870.—	0,43	26.001.—	0,55
16.116.—	5,99	32.856.—	5,22	13.980.—	7,26	23.574.—	5,49	32.382.—	5,41	20.484.—	4,74	256.036.—	5,38
—	—	4.098.—	0,65	—	—	—	—	—	—	3.094.—	0,72	9.800.—	0,21
—	—	—	—	—	—	—	—	2.400.—	0,40	—	—	3.600.—	0,08
—	—	1.000.—	0,16	300.—	0,16	500.—	0,12	1.200.—	0,20	200.—	0,05	5.600.—	0,12
—	—	1.100.—	0,18	700.—	0,38	900.—	0,21	1.200.—	0,20	—	—	4.432.—	0,09
400.—	0,15	2.200.—	0,35	800.—	0,41	1.700.—	0,40	1.800.—	0,31	1.200.—	0,28	14.328.—	0,30
50.—	0,01	1.000.—	0,16	—	—	—	—	—	—	—	—	3.450.—	0,07
2.750.—	1,03	9.200.—	1,45	2.665.—	1,38	4.485.—	1,04	12.400.—	2,07	4.340.—	1,00	64.025.—	1,35
19.316.—	7,18	51.454.—	8,17	18.445.—	9,59	31.159.—	7,26	51.382.—	8,59	29.318.—	6,79	361.271.—	7,60
—	—	1.800.—	0,29	190.—	0,10	—	—	890.—	0,15	120.—	0,03	4.140.—	0,09
—	—	500.—	0,08	1.000.—	0,50	500.—	0,12	4.750.—	0,79	—	—	7.750.—	0,16
—	—	—	—	—	—	100.—	0,02	100.—	0,02	—	—	2.650.—	0,06
200.—	0,07	250.—	0,04	200.—	0,10	250.—	0,06	675.—	0,11	2.000.—	0,05	3.135.—	0,07
325.—	0,12	676.—	0,11	700.—	0,38	565.—	0,14	570.—	0,01	400.—	0,09	5.981.—	0,12
—	—	2.034.—	0,32	—	—	100.—	0,02	200.—	0,03	450.—	0,10	3.244.—	0,07
—	—	20.—	0,00	—	—	—	—	—	—	—	—	557.—	0,01
—	—	2.206.—	0,35	—	—	—	—	—	—	—	—	2.706.—	0,05
—	—	—	—	90.—	0,05	100.—	0,02	—	—	—	—	390.—	0,01
—	—	—	—	—	—	—	—	100.—	0,02	—	—	100.—	0,00
525.—	0,19	7.486.—	1,19	2.180.—	1,13	1.615.—	0,38	7.235.—	1,21	1.170.—	0,27	30.653.—	0,64
2.772.—	1,02	13.318.—	2,12	1.443.—	0,74	5.434.—	1,27	7.791.—	1,32	3.850.—	0,89	55.875.—	1,17
250.—	0,10	1.650.—	0,26	150.—	0,08	250.—	0,06	2.550.—	0,43	200.—	0,05	8.992.—	0,19
2.200.—	0,82	6.650.—	1,05	700.—	0,38	650.—	0,15	9.836.—	1,68	3.150.—	0,73	30.561.—	0,64
—	—	—	—	3.400.—	1,76	11.093.—	2,58	5.279.—	0,89	—	—	31.397.—	0,66
11.435.—	4,26	5.529.—	0,88	9.019.—	4,68	25.699.—	5,99	7.100.—	1,19	—	—	86.423.—	1,82
4.885.—	1,81	—	—	—	—	6.855.—	1,60	520.—	0,07	1.471.—	0,34	44.091.—	0,93
—	—	1.000.—	0,16	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000.—	0,02
21.542.—	8,01	28.147.—	4,47	14.712.—	7,64	49.981.—	11,65	33.076.—	5,58	8.671.—	2,01	258.337.—	5,43
15.354.—	5,72	42.254.—	6,71	9.186.—	4,77	17.364.—	4,05	33.238.—	5,56	19.760.—	4,58	225.409.—	4,74
60.—	0,02	—	—	—	—	445.—	0,10	—	—	—	—	2.711.—	0,06
—	—	200.—	0,03	—	—	30.—	0,01	—	—	—	—	730.—	0,01
300.—	0,12	250.—	0,04	—	—	600.—	0,14	500.—	0,08	5.020.—	1,16	17.020.—	0,36
28.250.—	10,51	1.250.—	0,20	—	—	17.466.—	4,07	—	—	—	—	127.394.—	2,68
2.665.—	1,00	5.228.—	0,83	245.—	0,13	3.390.—	0,79	5.470.—	0,91	2.060.—	0,48	31.546.—	0,66
46.629.—	17,37	49.182.—	7,81	9.431.—	4,90	39.295.—	9,16	39.208.—	6,55	26.840.—	6,22	404.810.—	8,51

Kulude nimetus	Harju		Järva		Lääne		Petseri		Pärnu	
	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%
Peatükk VI.										
HOOLEKANNE.										
1. Lahtine hoolekanne	11.800.—	2,45	6.790.—	1,93	10.750.—	2,27	8.100.—	2,79	25.350.—	4,18
2. Lastekodude kulud	17.021.—	3,53	12.800.—	3,65	—	—	—	—	21.527.—	3,55
4. Tööstö- ja kodude kulud	6.217.—	1,29	12.336.—	3,52	15.978.—	3,37	2.599.—	0,89	52.428.—	8,64
3. Vanade ja vigaste kodude kulud	50.—	0,01	—	—	—	—	—	—	80.—	0,01
Peatükk VI kokku	35.088.—	7,28	31.926.—	9,10	26.728.—	5,64	10.699.—	3,68	99.385.—	16,38
Peatükk VII.										
PÖLLUMAJANDUS.										
1. Personaal	1.520.—	0,32	2.534.—	0,72	2.846.—	0,60	6.420.—	2,21	2.240.—	0,37
2. Muud kulud	600.—	0,12	820.—	0,23	1.250.—	0,27	1.680.—	0,58	450.—	0,07
3. Toetused	6.250.—	1,30	1.020.—	0,29	825.—	0,17	1.000.—	0,34	180.—	0,03
4. Põllutöökoolide kulud	3.210.—	0,67	4.066.—	1,16	2.324.—	0,49	—	—	—	—
5. Kodumajanduskoolide kulud	4.657.—	0,96	—	—	1.467.—	0,31	—	—	—	—
6. Loomatervishoid	10.178.—	2,11	1.500.—	0,43	5.597.—	1,18	5.150.—	1,77	3.445.—	0,57
Peatükk VII kokku	26.415.—	5,48	9.940.—	2,83	14.309.—	3,02	14.250.—	4,90	6.315.—	1,04
Peatükk VIII.										
MAAVALITSUSE ETTEVOTTED.										
1. Põllumajanduslikkude ettevõtete puudujäägid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peatükk VIII kokku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peatükk IX.										
VARANDUSED.										
1. Kinnisvarad	5.245.—	1,08	3.929.—	1,12	998.—	0,21	5.589.—	1,92	4.346.—	0,72
2. Vallasvarad	225.—	0,05	180.—	0,05	105.—	0,02	915.—	0,32	264.—	0,04
Peatükk IX kokku	5.470.—	1,13	4.109.—	1,17	1.103.—	0,23	6.504.—	2,24	4.610.—	0,76
Peatükk X.										
KAPITALID.										
1. Erikapit. ja fondide kogumine	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peatükk X kokku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peatükk XI.										
LAENUD.										
1. Laenude protsendid	1.142.—	0,24	8.940.—	2,55	4.568.—	0,96	4.802.—	1,65	410.—	0,07
2. Laenude tasumine	2.639.—	0,54	32.275.—	9,0	8.030.—	1,70	12.848.—	4,42	1.080.—	0,18
Peatükk XI kokku	3.781.—	0,78	41.215.—	11,75	12.598.—	2,66	17.650.—	6,07	1.490.—	0,25
Peatükk XII.										
MITMESUGUSED KULUD.										
Peatükk XII kokku	7.748.—	1,61	7.428.—	2,12	6.798.—	1,44	13.543.—	4,65	7.604.—	1,26
Peatükk XIII.										
TAGAVARASUMMA.										
Peatükk XIII kokku	5.318.—	1,10	2.000.—	0,57	1.764.—	0,37	3.991.—	1,37	3.000.—	0,49
Korralised kulud kokku	188.433.—	39,10	173.600.—	49,49	178.437.—	37,64	144.768.—	49,75	226.413.—	37,33
Erakorralised kulud	2.000.—	0,41	—	—	25.000.—	5,27	40.000.—	13,75	5.980.—	0,98
Korralised ja erakorralised kulud kokku	190.433.—	39,51	173.600.—	49,49	203.437.—	42,91	184.768.—	63,50	232.393.—	38,31
TEEDEKAPITALI KULUD.										
1. Administratsioon	36.222.—	7,52	27.533.—	7,85	25.611.—	5,40	15.178.—	5,22	32.001.—	5,2
2. Garaažid, laod ja masinad	93.031.—	19,30	57.340.—	16,35	49.276.—	10,39	17.620.—	6,06	51.692.—	8,5
3. Tööd	162.253.—	33,67	92.298.—	26,31	195.816.—	41,30	73.392.—	25,22	290.752.—	47,9
Teedekapitali kogukulud	291.506.—	60,49	177.171.—	50,51	270.703.—	57,09	106.190.—	36,50	374.445.—	61,7
Kulude kogusumma	481.939.—	100%	350.771.—	100%	474.140.—	100%	290.958.—	100%	606.838.—	100

Saare		Tartu		Valga		Viljandi		Viru		Võru		Kokku	
Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%
10.295.—	3,83	7.460.—	1,19	7.554.—	3,92	4.350.—	1,01	21.000.—	3,51	12.162.—	2,82	125.611.—	2,64
6.705.—	2,49	20.436.—	3,25	2.438.—	1,27	10.902.—	2,55	14.616.—	2,44	11.943.—	2,76	118.388.—	2,49
4.728.—	1,76	22.273.—	3,54	10.398.—	5,40	23.575.—	5,49	12.394.—	2,07	33.700.—	7,80	196.626.—	4,13
—	—	3.500.—	0,55	—	—	—	—	—	—	450.—	0,10	4.080.—	0,09
21.728.—	8,08	53.669.—	8,53	20.390.—	10,59	38.827.—	9,05	48.010.—	8,02	58.255.—	13,48	444.705.—	9,35
1.620.—	0,60	3.901.—	0,62	1.711.—	0,89	—	—	100.—	0,02	—	—	22.892.—	0,49
350.—	0,13	3.500.—	0,55	775.—	0,40	—	—	9.958.—	1,67	300.—	0,06	19.683.—	0,42
1.400.—	0,52	500.—	0,08	1.430.—	0,74	500.—	0,12	740.—	0,12	2.630.—	0,62	16.525.—	0,35
1.244.—	0,46	—	—	—	—	3.143.—	0,73	4.286.—	0,71	4.626.—	1,07	22.899.—	0,48
1.667.—	0,62	1.650.—	0,26	—	—	—	—	3.338.—	0,56	—	—	12.779.—	0,27
2.980.—	1,11	5.458.—	0,87	1.496.—	0,78	7.019.—	1,63	5.820.—	0,97	5.754.—	1,34	54.397.—	1,15
9.261.—	3,44	15.009.—	2,38	5.412.—	2,81	10.662.—	2,48	24.242.—	4,05	13.360.—	3,09	149.175.—	3,16
1.122.—	0,41	—	—	—	—	4.637.—	1,08	—	—	—	—	5.759.—	0,12
1.122.—	0,41	—	—	—	—	4.637.—	1,08	—	—	—	—	5.759.—	0,12
1.070.—	0,40	8.722.—	1,39	3.460.—	1,80	2.830.—	0,66	2.560.—	0,43	—	—	38.749.—	0,81
400.—	0,14	2.250.—	0,36	230.—	0,12	346.—	0,08	792.—	0,13	150.—	0,03	5.857.—	0,13
1.470.—	0,54	10.972.—	1,75	3.690.—	1,92	3.176.—	0,74	3.352.—	0,56	150.—	0,03	44.606.—	0,94
100.—	0,04	23.849.—	3,79	—	—	—	—	—	—	—	—	23.949.—	0,50
100.—	0,04	23.849.—	3,79	—	—	—	—	—	—	—	—	23.949.—	0,50
566.—	0,21	10.404.—	1,65	—	—	2.792.—	0,65	3.851.—	0,64	5.080.—	1,18	42.555.—	0,89
2.324.—	0,86	20.165.—	3,21	—	—	—	—	4.656.—	0,78	9.820.—	2,27	93.837.—	1,98
2.890.—	1,07	30.569.—	4,86	—	—	2.792.—	0,65	8.507.—	1,42	14.900.—	3,45	136.392.—	2,87
3.909.—	1,45	13.628.—	2,17	3.209.—	1,67	3.897.—	0,91	8.830.—	1,47	3.545.—	0,82	80.139.—	1,68
3.909.—	1,45	13.628.—	2,17	3.209.—	1,67	3.897.—	0,91	8.830.—	1,47	3.545.—	0,82	80.139.—	1,68
1.240.—	0,46	7.395.—	1,17	1.375.—	0,71	4.173.—	0,97	3.105.—	0,52	3.000.—	0,69	36.361.—	0,76
1.240.—	0,46	7.395.—	1,17	1.375.—	0,71	4.173.—	0,97	3.105.—	0,52	3.000.—	0,69	36.361.—	0,76
130.942.—	48,68	294.420.—	46,78	79.969.—	41,54	193.600.—	45,12	230.497.—	38,55	161.079.—	37,28	2.002.158.—	42,11
9.250.—	3,44	12.950.—	2,06	10.000.—	5,19	33.200.—	7,74	—	—	50.000.—	11,57	188.380.—	3,06
140.192.—	52,12	307.370.—	48,84	89.969.—	46,73	226.800.—	52,86	230.497.—	38,55	211.079.—	48,85	2.190.538.—	46,07
19.006.—	7,06	37.154.—	5,90	14.305.—	7,42	25.145.—	5,86	46.627.—	7,80	29.532.—	6,82	308.314.—	6,48
21.900.—	8,14	59.170.—	9,40	18.750.—	9,75	55.520.—	12,94	66.060.—	11,04	49.507.—	11,48	539.866.—	11,36
87.901.—	32,68	225.726.—	35,86	69.513.—	36,10	121.635.—	28,34	254.853.—	42,61	141.961.—	32,85	1.716.100.—	36,09
28.807.—	47,88	322.050.—	51,16	102.568.—	53,27	202.300.—	47,14	367.540.—	61,45	221.000.—	51,15	2.564.280.—	53,93
68.999.—	100%	629.430.—	100%	192.537.—	100%	429.100.—	100%	598.037.—	100%	432.079.—	100%	4.754.818.—	100%

Kinnisvaramaksu seaduse muutmise eel.

Maksudevalitsuse poolt algatati maal asuvate kinnisvarade kinnisvaramaksu seaduse muutmist ja ühtlustamist, kuna nimetatud maksu määramise ja võtmise kohta käivad normid selle seaduse mitmekordsete muutmistega tagajärjel olid laiailpillatud „Riigi Teatajate“ aastakäikudes, mispärast seaduse käsitlemine ei toonud raskusi mitte ainuüksi maksukohuslastele, vaid ka ametasutustele.

Seda sammu tuli pidada täiesti õigeks ja teretulnuks. Ühtlasi vabariigi valitsuse poolt esitatud eelnõus riigikogule oli ette nähtud ka põhikinnisvaramaksu ja lisakinnisvaramaksu liitmine üheks ühiseks kinnisvaramaksuks. Viimane põhimõte oli täiesti õige ja praktilisest seisukohast vastuvõetav, kuna praeguse seaduse järele põhikinnisvaramaksu ja lisakinnisvaramaksu arvestamine tekitab vallaomavalitsustele asjata ajakulu ja tööd. Lisaks sellele tuleb Petserimaal veel juure lisa-maamaks, nii et seal tuleb arvestada kolme erilise kinnisvaramaksuga. Arusaadavalt sünnitab see suuri raskusi ametasutustele, koormates vallaomavalitsuste isegi juba küllalt ülekoormatud tööjõude asjatu töoga.

Samuti on ette nähtud seaduse muutmise eelnõus maksu määramine ja ühtlasi ka kaebuste üle otsustamine alevi- või vallavalitsustele, kuna senini seda toimetab kinnisvaramaksuamet. Kuid kuna kinnisvaramaks täieliselt kuulub omavalitsustele, siis on ka arusaadav ja põhjendatud maksu määramise ja kaebuste otsustamise üleviimine omavalitsuste eneste asutustele.

Riigikogu rahaasjanduse komisjonis aga võeti seaduse eelnõu kallal, mis esitati vabariigi valitsuse poolt, ette suuremaid ja põhjapanevamaid muudatusi. Esiteks jäeti põhikinnisvaramaksu ja lisakinnisvaramaksu liitmine ära, kuid missugustel motiividel, ei ole meil teada. Sellega on ära langenud ka vallaomavalitsuste tegevlaste ootused, et ometi kord oleks saavutatud kinnisvaramaksu alal lihtsam arvestuse viis. Kuid veel rohkem — komisjonis võeti ette suuremaid muudatusi maksu määrade osas. See oli tingitud peamiselt põllutöökoja soovist osa saada ka kinnisvaramaksust. Komisjonis asuti seisukohale, et põllutöökojale tuleb siiski maksu võimaldada käesoleva seaduse alusel, kuid ühtlasi selle juures ei võiks tõusta maksu

üldsumma. Loomulikult pidi sellega seniste maksusaaajate maksu osa vähenema ja see vähenemine on sündinud väiksemas osas valdade, suuremas osas aga maavalitsuste arvel.

Kuna seadus kavatsetakse maksma panna 1933. a. maksuaastast, s. o. 1. jaanuarist 1933 ja kuna omavalitsuste eelarved 1933./34. eelarve aasta jaoks on juba koostatud ja suuremalt osalt ka juba järeelvalve asutuste poolt kinnitatud, kusjuures muidugi nendes eelarvetes on sissevõetud summa, mis oleks pidanud laekuma kinnisvaramaksust maksva seaduse järele, siis on igale selge, et maksu vähendamine keset eelarve-aastat on omavalitsustele täiesti hädadohtlik. Osa kulutusi on omavalitsustel juba tehtud heas lootuses ja teadmises, et eelarve koostatud kujus enam-vähem täitub. Nüüd aga kesk eelarveaastat võetakse ära osa eelarve aasta tuludest. Mis on selle tagajärg, on igale selge. Omavalitsused ei saa ega võigi saada täita seaduse poolt tema peale pandud ülesandeid sel määral, nagu nad seda peaks tegema.

On üldiselt teada, milliste pingutustega omavalitsused suutsid koostada oma eelarved ja mõni osa nendest ei saanudki nendega muidu toime, kui pidi paluma valitsuselt ja pankadelt osa laenude moratoriumi. Kinnisvaramaks moodustab maavalitsuste tuludest tervelt $\frac{1}{3}$, kuna vallaomavalitsuste tuludest see moodustab väiksema osa — umbes 13%. Maksudevalitsuse kalkultatsioonide järele kahaneks maavalitsuste tulud kinnisvaramaksust eelnõu komisjonis vastu võetud redaktsiooni järele umbes 40%, kuna valdade osa vähenemine oleks umbes 17%. Maksva seaduse järele saaksid vallad tulu kinnisvaramaksust (põhimaks, maksuvahed ja lisamaks) eeloleval eelarveaastal 1.200.000 krooni ja maavalitsused 910.000 krooni. Rahaasjanduse komisjoni poolt vastuvõetud kava järele aga vallavalitsused 995.000 krooni ja maavalitsused 595.000 krooni. Need andmed näitavad selgelt kuivõrt suurte tulude kaotamisega on käesoleval puhul tegemist. Sellega maavalitsused kaotaksid oma üldtuludest umbes 15%, ehk ligi $\frac{1}{6}$. Valdade kaotus oleks märksa väiksem — umbes 3% eelarve tuludest.

On arusaadav, et $\frac{1}{6}$ tulude äravõtmine omavalitsustelt eelarve aasta keskel ei

ole kaugeltki omavalitsustele ükskõik. Seda osa kuludest on võimatu enam kokku tommata kärpimiste või väiksemate kokkutõnnete teel, vaid siin peavad omavalitsused ette võtma juba radikaalsemaid kokkutõmbamisi. Tuleb kõige pealt maha kustutada toetused põllutöökojale, ära jätta juuremaksud maa-loomaarstidele ja arstidele ja veel rohkem — asuda põllutöö- ja majapidamise koolide sulgemisele. Ja kuivõrt see mõjub positiivselt meie maa-rahva seisukohalt, selles tuleb vägagi kaelda. Sellega — ehkki võib olla ühelt poolt paistab, nagu saavutaksime midagi maa-rahva huvides oma osalise äravõtmise teel omavalitsustelt, kuid teisest küljest tasub see veel end valusamini kätte.

Kõige kurvem on aga Petserimaa olukord, seal võetakse praegu veel erilist lisamaksu, mis aga nüüd hoopis kaob. Petseri maavalitsuse eelarves moodustavad sellest maksust saadud tulud tervelt $\frac{1}{5}$. Sellega kaotaks Petseri maavalitsus umbes $\frac{1}{3}$ oma tuludest. Samuti raskeneks ka Petserimaa valdade seisukord, kuna ka nemad saavad osa tuludest lisamaamaksust.

Hoolekandeseaduse muutmise eelnõu on välja-töötamisel.

Hoolekande kohustis omavalitsustele on muutunud kord-korralt raskemaks kokkuviivanud sissetulekute ja hoolekandeseaduse kuritahtlikult tarvitamise tõttu. Omavalitsuste maksuseadused ja maksunormid on surutud kitsastesse piiridesse. Sissetulekuid ei saa hankida uute maksudega ega „tollide tõstmisega“ nagu seda teeb riik. Seepärast ongi maaomavalitsustelt, valla- ja maavalitsustelt korduvalt saabunud märgukirjad maavalitsustele ja E. Maaomaval. Liidule, kus palutakse astuda samme praeguse ebaõiglase seaduse muutmiseks. Kuna seaduse muutmist on arutatud mitmel korral liidu nõukogus, siis seal võetud seisukohtade kohaselt liidu juhatuses koostati üksikasjalised põhimõtted seaduse muutmiseks, vastavalt maa huvidele ja võimetele, millistest oleksid tähtsamad järgmised:

§ 19. Iga hoolekannet tarvitav isik saab abi sellelt valla-, alevi- või linnaomavalitsuselt, mille piirides ta alaliselt elab. Kellel ei ole kindlat elukohta või seda pole võimalik kindlaks teha, saab abi sellelt omavalitsuselt, kus ta viibib abitarvitamise ajal.

Ei saa vastu vaielda sellele, et praegusel majanduslikul raskel ajal tuleb kokku tõmmata oma majapidamistes nii riigil, omavalitsustel kui eraisikutel. Kuid iga-sugustel kokkutõmbamistel on oma piir ja ükskord võib tulla moment, kus selle kokkutõmbamise tagajärjel on paratamatu hukk. Vaadeldes omavalitsuste eelarveid näeme, et maavalitsuste eelarved on käesoleval eelarve aastal koostatud umbes 40% vähematena, kui nad olid 4 aastat tagasi. Vallaomavalitsustes on kokkutõmbamise protsent märksa vähem — 15%, kuid selle juures kohustused ja ülesanded ei ole mitte vähenenud, vaid isegi suurenenud. Arusaadavalt oleme jõudnud juba piirini, kus kokku tõmmata tõesti enam midagi ei ole. Ja kui siin tahetakse veel saavutada kokkutõmbamist ja veel nii suurel määral, nagu see käesoleval korral seaduse praegusel kujul vastuvõtmisele peab järgnema, siis ei saa ka omavalitsused vastutada selle eest, et nad oma ülesandeid ja kohustusi veel edukalt ja otstarbekohaselt suudaks täita.

Sellega tahetakse panna maksma korraldus, et igaüks saab abi alalise elukoha omavalitsuselt. Viimastel üksteise arvel abiandmine lõpetatakse. Erand sellest on tehtud paragrahv 20., millega ajutiselt teise omavalitsuse piirkonnas viibivale kodanikule lubatakse abi anda ainult kolmepäevase toidunormi ulatuses. Selle aja jooksul abiannud omavalitsus on kohustatud saatma abisaanud isiku alalise elukoha omavalitsuse korraldusse.

§ 21. Kustutatakse keeld vastuvaidlemise kohta hoolduskulude suuruse või otstarbekohasuse suhtes.

Paragrahv 24. muudatusega võimaldatakse riigi- või omavalitsusasutusel nõuda tagasi väljaspool abielu sündinud lapsele antud toetus lapse isalt kohtu korras. Maksujõuetuse või maksmisest keeldumise korral abiannud asutisel on õigus paigutada isiku töömajja kuni kulude katmiseni.

Samasugune õigus teiste abitarvitajate suhtes jäetakse § 25. alusel riigi- ja omavalitsusasutustele sel korral, kui ülalpidamist andma kohustatud isikud (näit. abielumehed) ise ei hoolitse omaste või sugu-

laste või perekonna eest, mistõttu neid on konustatud toetama omavalitsused. Sel juhul antud toetus nõutakse sisse administratiiv-sissenõudmiste korras. Praeguse seaduse järgi saab seda teha nõudekorras.

Kõigi laste hoolekanne kuni kolmeaastaseks saamiseni kavatakse panna riigi peale. Seni riik hoolitses vaid laste eest, kes võetud rinnalastekodudesse, kuna teiste eest, keda sinna vastu ei võetud ruumi puudusel, olid kohustatud hoolitsema omavalitsused. Selle kohustise juurelisamisega riigile võetakse temalt kohustis hoolitseda riigiteenijate, sõdurite ja mahajäetud laste eest ning pidada ülal selleks erilastekodusi, mis on paralleelsus, ja seega üleliigne kulu. Üldse seaduse muutmises domineerib põhimõtte paralleelsuste kaotamiseks ja ülesannete jaotamiseks ülesannete ulatuse ja vajaduse kohaselt.

Palju rahulolematust tekitanud ravimise korraldamine antakse selle valla-, alevi- või maaomavalitsuse võimkonda, kus abitarvitaja viibib abitarvitamise ajal. See omavalitsus võib anda ravimist ainult oma kulul, ja kui abitarvitaja alaline elukoht ei ole selle omavalitsuse piirkonnas, kus abitarvitaja viibib abitarvitamise ajal, siis alalise elukoha omavalitsuse nõusolekul. Viimane pole nõuetav, kui abitarvitajat on tabanud raske õnnetu juhus, või kui haigus on elukardetav ja kiirelt vajab ravimist. Elukardetavate ja kiire iseloomuga haiguste nimestiku määrab Vabariigi Valitsus.

Haigemajadele lubatakse võtta ravimisele omavalitsuse korralduseta ja nõusolekuta puudustkannatajaid kodanikke, kellel pole võimalik tasuda ette haigemaja tasu vähemalt 10 päeva eest, ainult elukardetavate ja kiire iseloomuga haiguste kordadel. Niisuguse kodaniku vastuvõtmisest haigemajaja on kohustatud teatama tema alalise elukoha omavalitsusele hiljemalt viie päeva jooksul.

Seega § 90. muutmine ettepanud kujul teeks lõpu omavalitsusele ja paljudel juhtudel tarbetu ravimisele omavalitsuste ja ühiskonna kulul. Seni nägime palju juhuseid, kus maksumaksja kodanik ei suutnud end ravida haigemajades, aga teiste kulul elutsev mittemidagi-tegija võis seda teha vabalt.

Peale eelpool loendatud muudatuste kava näeb ette vähemaid, kuid siiski olulisi muudatusi.

Rinnalaste ja vigaste, kurikalduvuste,

haloade eluviisidega, tiisikus- ja siifilishaigusi põdevate laste ning kurtummade ja nõrgamõistuslike eest hoolekanne väies ulatuses pannakse riigile, kuna see ülesanne ulatusikult ja olemasolevate asutuste kasutamise seisukohalt peaks kuuluma riigile. Samuti tööpuuduse tõttu puudustkannatavasse seisukorda sattunute ja nende perekondade hoolekanne jääks riigi ülesandeks.

§ 177. muudatusega keelatakse Hariduse- ja sotsiaalministeeriumil toetuste andmine otseselt, arvatud välja seadusega määratud ülesannete täitmine. Selle paragrahvi muutmise vajaduse kutsus esile asjaolu, et mainitud ministeerium jagas toetusi igale soovijale, kes aga sinna läks ja küsis. Seetõttu paljud saivad toetust mitmelt poolt ja teised, kes seda üldse ei vajanud. Uhesõnaga — ministeerium osutus paralleelasutuseks omavalitsustele ja jagas riigi raha sinna, kus seda polnud vaja.

Kuivõrt need põhimõtted leiavad vastuvõttu ministeeriumis ja eriti linnade ringkondades, on teine küsimus. Meil on teada, et viimaste ringkondade poolt on eriti propageeritud kogukondade asutamist ja uuesti ellukutsumist erilise kogukonnaseadusega.

Kogukonnaseadusega tahetakse vaid säilida ja kindlustada praegust olukorda. Eriti ilmekalt peegeldub see „Päevalehes“ nr. 117 s. a. toodud artiklis: „Tööpuuduse vastu kindlustamine“, milles muuseas puudutakse ka kogukonnaseaduse eelnõu põhimõtteid. Nende õigustamiseks artiklis tsiteeritakse Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi andmeid hoolekande kuludest, mis olevat: linnades 4 kr.; alevites 1 kr.; vallas 75 senti ja maavalitsustes 1 snt. elaniku kohta aastas. Kahjuks mul pole andmeid linnade kulude kohta, aga mul on käsitada ühe maakonna valdade ja maavalitsuse hoolekandekulude andmed kahe viimase aasta kohta. Nende andmete põhjal võib öelda, et tsiteeritud andmed on ebaõiged ja vassitud. Sihilikult tahetakse näidata, nagu oleksid linnad maa arvel koormatud suurte kuludega. Kõnestatud maakonna valdade kulud hoolekandeks kahel aastal keskmiselt teevad iga elaniku kohta 1,05 kr. ja maavalitsuses 0,53 kr. (kahe aasta keskmine ümarguselt). Kuna eeltoodud andmetega lükatakse ümber tsiteeritud andmed valla ja maavalitsuste suhtes, siis väga kaheldavad on need linnade ja alevite kohta. Muuseas aga peab tähendama, et maavalitsuste kulu tegeli-

kult on suurem, sest eelnimetatud summas pole arvatud hoolealuste ravikulud maa-avalitsuste haigemajades, kuna ravialuse elukoha selgitamatuse tõttu pole võimalik kulu kellegilt sisse nõuda.

Praegu on Hariduse- ja sotsiaalminis-

teeriumis lõpulikul viimistlemisel hoolekandeseaduse muutmise eelnõu, ja tuleb loota, et selles ka siintoodud põhimõtted, mis vastavad maaomavalitsuste huvidele, ka vastuvõtmise leiaks.

K. V.

E. Maaomavalitsuste Liidu ja omavalitsuste tegevusest.

Harju maavolikogu koosolekul 28. aprillil 1933. arutusel ja otsustamisel olnud tähtsamaid küsimusi:

Võeti vastu sundmäärus Rannamõisa suvituspaiiga heakorra kohta. Sundmäärusega korraldatakse peamiselt puhtuse hoidmine, linnast väljasõitvate organisatsioonide piirkondade määramine ja üldine korra pidamine vastavalt suvituskoha nõuetele.

Samuti otsustati maksuma panna sundmäärus kooliealiste laste registreerimise kohta.

Laatade pidamiseks ja seniste laataste asukohtade ning tähtaegade muutmiseks anti load Jõealehtme, Kolga ja Harku vallavalitsustele.

Uus turg lubati avada Raasiku jaama juures. Turupäevaks määrati iga nädala reede.

Tervishoiu kaitse alla otsustati võtta Väana park ja Kehra suvituskoh, kuna esimeses kasvab palju väärtuslikke ilupuid ja -põõsaid, mis vastasel korral raiutaks maha ja teine kui tuntud suvituskoh ilusa okaspuu metsaga vajab paratamatult kaitset.

Valdade piiride muutmise otsustatakse jaatavalt Jõealehtme—Raasiku suhtes, kuna eitavalt Küla-Kloostri ja Kloostri—Paldiski linna suhtes.

Uue matmispaiga asutamiseks anti luba Nehatu vallavalitsusele. See on esimene avalik omavalitsuse

matmispaik Harjumaal, mis asutatakse Matmispaikade seaduse alusel. Matmispaiga suurus on ligi 2 ha ja omandatud ostu teel eramaade omanikult.

Maavalitsuse teenijate hoiu-laenukassa likvideerimise puhul Kreditasutiste seaduse sunnil otsustatakse asutada maavalitsuse teenijate toetusfond üldjoontes samadel põhimõtetel kui oli hoiu-laenukassa, kuid selle vahega, et fondi valitsemisesse on tõmmatud kaasa maavalitsus. Fondi kodukorra järgi fondi valitseb komitee, mille koosseisu kuuluvad maavalitsuse kolm ametnikku, kuna kaks valib peakoosolek.

Trahterimaksu alandamist palusid peamiselt kõik trahterioomanikud. Maksu alandati vaid ühele trahteripidajale.

Vallasekretäride palkanormide vähendamine. Palkade vähendamise seaduse (R.T. nr. 111—1931) piirides ja ulatuses pikendati kuni 1. aprillini 1935. Sama aja peale pikendati maavalitsuselt antava lisatasu maksmise katkestamine.

Maavalitsuse 1933./34. a. eelarve võeti vastu kogusummas tasakaalustatult Kr. 460.390.— Selles on maavalitsuse osa Kr. 184.338.— ja teedekapitali osa Kr. 276.052.— Maavalitsuse eelarve on väiksem 1929./30. a. eelarvest 61% ja 1928. a. tegelikkudest tuludest ja kuludest (aruande järgi) 68%.

K. V.

Riigikohtu seletusi.

Kas õpetaja on õigustatud tasu saama väljaspool Õppejõudude tasu seaduse (RT 22—1928) § 4 juurde lisatud tabelites näidatud astmeid ja norme?

Vastus: eitav.

Kehtivas Õppejõudude tasu seaduses (RT 22—1928) on võrreldes endise Õppejõudude palga seadusega 1923. aastast (RT 26—1923.) konraldatud tasu maks-

mine õppejõududele teistel alustel kui ette nähtud 1923. a. seaduses. 1923. a. seaduse § 2 järgi saavad õpetajad palka riigiteenijatega ühtlaselt astmete ja normide järgi, mis loendatud selles paragrahvis, s. o. 11. astmeni, mille juures on toodud tabelid tasu määramise aluse kohta, kuid ei ole üles seatud kitsendust, et õppejõud on õigustatud tasu saama ainult tabelites toodud normide järgi. 1923. a. seaduse § 4 näeb aga ette, et õppejõud on õigusta-

tud tasu saama selles paragrahvis juurde lisatud tabelites näidatud normide järgi. Seega väljaspool tabeleis näidatud astmeid ja norme ei ole keegi õigustatud tasu saama. Seepärast ei või näiteks õpetaja, kellele magistri- või doktorikraad puudub, palka saada üle tabelites näidatud normi, s. o. üle V astme, kuigi endise Palgaseaduse alusel on tõstetud tema palk ühe astme võrra. Kuigi 1928. a. Tasuseaduse § 7 näeb ette, et endised palgaastme tõstmised jäävad jõusse, siiski V astmesse võivad loomulikult jääda ainult need palgaastme tõstmised, mis õigustavad palka saada tabelites näidatud astmete ja normide piirides. Kui õpetaja on õigustatud saama palka V astme järgi hariduse, teenistusaja ja ameti järgi, s. o. tabelites näidatud kõige kõrgema astme järgi, siis tema kohta ei või enam maksev olla endine palgakõrgendus ühe astme võrra.

(Rkha toim. nr. 907, II — 1932.)

Kas maksukohuslase poolt pikendatud tähtaegade mõõdumisel arvatakse parandusmaksu võlasummale 1%

viivitusraha juurde, alates seaduses ette nähtud tähtaaja möödalaskmisest?

Vastus: eitav.

Pärandusmaksu seaduse § 20 järgi arvatakse maksu sissenõudmisel võlasummale 1% viivitusraha juurde, alates makсутähtaja möödalaskmisest. On maksukohuslasele makсутähtaega maksuasutiste poolt aga pikendatud ja võlgu olevale summale protsent määratud, siis 1% viivitusraha tuleks juurde arvata üksnes nendele summadele, mis määratud tähtajal tasumata jäänud, alates määratud tähtaja möödalaskmisest, sest seaduses ei ole ette nähtud, et maksukohuslase poolt temale pikendatud makсутähtaegade möödalaskmisel arvatakse võlasummale 1% viivitusraha juurde, alates seaduses ette nähtud tähtaja möödalaskmisest, ja seepärast tuleb makсутähtaja pikendamise korral lugeda tähtaja möödalaskmiseks, millele järgneb 1% viivitusraha juurdearvamine, pikendatud tähtaja möödalaskmist.

(Rkha toim. nr. 909, II — 1932.)

Küsimusi ja vastuseid.

Küsimus nr. 19. Varanduste tule vastu kinnitamisest.

Kas ja missuguse seaduse järele on maavalitsusel õigus nõuda, et vallaomavalitsus peab tule vastu kinnitama valla omanduses olevaid kinnis- ja vallasvarasid ja kas täies väärtuses?

L. vallavalitsus.

Vastus: Meie arvates maksvate seaduste alusel ei ole maavalitsusel seda õigust. Kaudselt võiks ehk toetada veneaegsele Vastastikusele kindlustuse seadusele (V. S. K. XII k. I j.), kuid kui võrt see on meie oludes maksev ja koheldatav, on küsitav, kuna selles seaduses ettenähtud asutused meil ei eksisteeri.

Küsimus nr. 20. Eelarveliste ülejääkide kasutamisest.

Vallal on 1931./32. a. eelarveline ülejääk kasutamata ja seisab eelarveliste puudujääkide ja ülejääkide arvel. Valla tagavarakapital on 25% suur valla aasta tulude ja kulude eelarve üldsummast. Vallal on kavatsus seda ülejääki 1934./35. a. eelarve tuluks võtta, kuid maavalitsus nõuab seda tagavarakapitali juure arvata. Kas ja missuguse seaduse järele on see maavalitsuse ettepanek õigustatud?

L. vallavalitsus.

Vastus: Vallavalitsuste arvepidamise korra (RT. 23 — 1932) § 69 järele võib eelarve ülejääke, kus tagavarakapital on kasvanud 25% suureks viimase aasta eelarve korraliste kulude

kogusummast, tarvitada järgmise aasta eelarve tuluks. Sellega ei ole maavalitsuse nõudel seaduslikku alust, kuna eelarve ülejäägi arvestusel tagavarakapitaliks tõuseks see juba üle 25%.

Küsimus nr. 21. Väljaspool abielu sündinud lapse perekonnaregistrisse kandmisest.

Sünniaktis on vallasnaise lapse isana registreeritud meesisik, kes sündinu oma lapseks tunnistanud. Kas käesoleval juhtumil laps tuleb märkida ka selle meesisiku leheküljele (perekonnaregistris), kes ta omaks tunnistanud ning kas sama meesisik tuleb ka lapse erileheküljele isana märkida?

L. vallavalitsus.

Vastus: Küsimusele tuleb vastata eitavalt ja laps tuleb märkida selle meesisiku leheküljele ning see meesisik tuleb ka lapse leheküljel märkida selle isana ainult juhul, kui ta seaduslikult abiellub lapse emaga.

Küsimus nr. 22. Perekonnaregistri märkustelahtri sissekannetest.

Kas perek.-registri märkustelahtris täiendava akti või kohtuotsuse põhjal tehtavad parandused ja muudatused peavad olema varustatud ka nende tegemise aja ja perekonnaseisuametniku allkirjaga?

Vastus: Tingimata peavad olema varustatud igasugused parandused ametliku allkirjaga ja aja märkimisega, kuna muidu nendel parandustel ei ole mingisugust seaduslikku jõudu.